

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 2Cdo/304/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716215368
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Trubanová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6716215368.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Viery Petríkovej a Mgr. Renáty Gavalcovej, v spore žalobkyne N. D., bývajúcej v I., zast. JUDr. Michalom Vlkolinským, advokátom, so sídlom vo Zvolene, Nám. SNP 87/8, proti žalovanej M. W., bývajúcej v I., zast. JUDr. Ivanom Hegerom, advokátom, so sídlom v Banskej Bystrici, Na Troskách 3, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 18C/183/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. februára 2020 sp. zn. 14Co/195/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 18. júna 2019 č. k. 18C/183/2016-331 v spojení s uznesením zo 16. júla 2019 č. k. 18C/183/2016-332 žalobu žalobkyne o určenie vlastníckeho práva v celom rozsahu zamietol (výrok I.) a žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 % v lehote do 3 (troch) dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o výške náhrady trov konania (výrok II.).

1.1. Žalobkyňa sa pôvodne žalobou domáhala vyslovenia neplatnosti dražby voči žalovaným 1/ WR Credit, s. r. o., 2/ Dražby Coloseum, s. r. o. a 3/ M. W. na tom skutkovom základe, že žalovaná 3/ nadobudla dražbou do vlastníctva nehnuteľnosť označenú v žalobe, ktorej výlučnou vlastníčkou bola pôvodne žalobkyňa. Dražba sa v zmysle notárskej zápisnice zo 14. mája 2013 notárky JUDr. Pavlovičovej uskutočnila v sídle dražobnej spoločnosti, pričom dôvodom dražby predmetného bytu mal byť údajný záväzok žalobkyne vo výške 6.000 eur voči označenému žalovanému 1/ na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere z 24. apríla 2012. Poskytnutý úver bol zabezpečený zmluvou o zriadení záložného práva z 24. apríla 2012. Žalobkyňa sama originálom ani kópiou zmluvy o spotrebiteľskom úvere nedisponuje.

1.2. Súd prvej inštancie uznesením z 12. apríla 2018 č. k. 18C/183/2016-157 na základe návrhu žalobkyne pripustil zmenu žaloby a následne uznesením zo 17. júla 2018 č. k. 18C/183/2016-170 konanie voči pôvodne označenému žalovanému 1/ a 2/ zastavil. Žalobkyňa sa po zmene žaloby domáhala toho, aby súd pri určení vlastníckeho práva v prospech žalobkyne ako predbežnú otázku posúdil neplatnosť zmluvy o záložnom práve. Poukazovala na to, že zmluva o spotrebiteľských úveroch má mať písomnú formu, pre nedostatok písomnej formy nemôže byť platná od začiatku a všetky na ňu nadväzujúce právne úkony vrátane záložnej zmluvy sú taktiež neplatné. Žalobkyňa mala za to, že pokiaľ došlo k výkonu dražby, jednalo sa o právny úkon absolútne neplatný, v rozpore so zákonom.

1.3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa v konaní nevystupovala aktívne, nepreukázala žiadne také skutkové okolnosti, na základe ktorých by bolo možné žalobe vyhovieť, preto žalobu

posúdil ako nedôvodnú. Po právnej stránke vec posúdil podľa § 126 ods. 1, § 151a, § 151j ods. 1, § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o dobrovoľných dražbách“). V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že bremeno skutkových tvrdení ako aj dôkazné bremeno spočíva na stranách sporu. V súvislosti s uplynutím prekluzívnej lehoty na podanie žaloby o neplatnosť dražby uviedol, že hoci právo na určenie neplatnosti dražby a navrátenie vlastníckeho práva zaniká ex lege, nemožno vylúčiť prípady, keď s ohľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa alebo zásadné dôvody, zakladajúce neplatnosť vykonanej dražby, bude možné určiť vlastnícke práva k vydraženej veci prostredníctvom žaloby o určenie podľa § 137 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). V prípade určovacej žaloby sa súd prvej inštancie v prvom rade zaoberal tým, či žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem, pričom konštatoval, že bez súdneho rozhodnutia by žalobkyňa nemohla dosiahnuť zmenu zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností vo svoj prospech, a preto mal naliehavý právny záujem na požadovanom určení za daný. Z výsluchu žalobkyne, ale aj z oboznámeného výsluchu svedkyne J. vyplynulo, že medzi žalobkyňou a úverovou spoločnosťou WR Credit, s. r. o. malo dôjsť k uzavretiu úverovej zmluvy, a to v byte žalobkyne. Žalobkyňa sama uviedla, že predmetnú úverovú zmluvu podpísala a následne podpísala aj zmluvu o záložnom práve, pričom jej podpis mal byť overený úradne. Rovnako tak vyplynulo z výpovede svedkyne J. v trestnom konaní. Žalobkyňa teda vo svojej výpovedi ani netvrdila, že by nedošlo k písomne uzavretej zmluve o úvere, tvrdila len, že ju nemá k dispozícii, čo nie je to isté. Súd prvej inštancie poukázal na § 11 ods. 1 písm. a/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, v zmysle ktorého následkom nedodržania písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere je jeho bezúročnosť a bezpoplatkovosť, nie jeho neplatnosť. Žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz o svojom tvrdení, že jej skutočne v čase podpisu zmluvy nebola vydaná úverová zmluva v listinnej podobe alebo na inom dostupnom trvanlivom médiu, preto súd toto tvrdenie považoval za nepreukázané. Ďalšie úvahy o následkoch neplatnosti samotnej úverovej zmluvy a zmluvy o záložnom práve a aj zachovania vlastníckeho práva žalobkyne k predmetnému bytu považoval za nedôvodné a ďalej sa nimi nepovažoval za potrebné zaoberať, keďže žalobkyňa tvrdenú neplatnosť nepreukázala. Súd prvej inštancie konštatoval, že zmluva o záložnom práve bola dojednaná medzi účastníkmi zmluvy individuálne, a preto ju súd nemôže posudzovať ako neprijateľnú podmienku. Vo vzťahu k posudzovaniu otázky dobrých mravov prisvedčil námietkam žalovanej, že otázku platnosti dobrovoľnej dražby môže súd riešiť výlučne v konaní podľa § 21 ods. 2 Zákona o dobrovoľných dražbách. Žalobkyňa nepreukázala svoje tvrdenia, že by uzavrela úverovú zmluvu v nižšej sume, než ako je špecifikovaná pohľadávka podľa predloženej zmluvy o zriadení záložného práva, ani že by jej z poskytnutého úveru bolo reálne poskytnuté v hotovosti len 1.000 eur. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila neprimeranosť zabezpečenia, z dokladov o priebehu dobrovoľnej dražby vyplýva, že sporná nehnuteľnosť bola ocenená znaleckým posudkom, a to za účasti žalobkyne, znalcom na sumu 20.600 eur, pričom inú hodnotu nehnuteľnosti žalobkyňa nepreukázala. Žalobkyňa nepreukázala ani ďalšie svoje tvrdenia. Žalovaná preukázala, že sa riadne zúčastnila dražby a na základe splnených podmienok jej bol udelený príklep, následne bolo jej vlastníctvo k spornému bytu zapísané v katastri nehnuteľností, a teda bola oprávnená v domnení, že vlastníctvo k nemu nadobudla a má právo s ním riadne nakladať. Súd prvej inštancie mal naopak v konaní preukázané neuvážené konanie žalobkyne, aj preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25. februára 2020 č. k. 14Co/195/2019-394 rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP z dôvodu vecnej správnosti v spojení s opravným uznesením potvrdil a žalobkyňu uložil povinnosť zaplatiť žalovanej trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške náhrady trov.

2.1. Odvolací súd na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie žalobkyne nie je dôvodné. Poukázal, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami a tvrdeniami uvedenými žalovanou v konaní pred súdom prvej inštancie, berúc do úvahy zistený skutkový stav, pričom správne konštatoval, že dôkazné bremeno zaťažuje v tomto súdnom spore strany sporu. Žalobkyňa v odvolaní neuvádzala žiadne iné skutočnosti ako v konaní pred súdom prvej inštancie, a teda ani žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie dostatočným spôsobom v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite objasnil, akými úvahami sa riadil pri rozhodovaní o pripustení

zmeny žaloby, kedy žalobkyňa sa pôvodne podanou žalobou domáhala neplatnosti dobrovoľnej dražby, pričom túto nepodala v zákonom stanovenej lehote, a až následne navrhla pripustenie zmeny žaloby tak, že sa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré v rámci dobrovoľnej dražby vydražila žalovaná. Odvolací súd považoval za nepochybné, že súd prvej inštancie rozhodnutím o pripustení zmeny žaloby sa dôsledne riadil právom strán sporu poskytnúť stranám sporu právo na súdnu ochranu. Zároveň súd prvej inštancie dostatočným spôsobom objasnil, z akých dôvodov pristúpil k preskúmaniu, či žalobkyňa svedčí vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré žalovaná nadobudla na základe dobrovoľnej dražby napriek tomu, že žalobkyňa nepodala žalobu o určenie neplatnosti dražby v zákonom stanovenej lehote postupom v zmysle § 21 ods. 2 Zákona o dobrovoľných dražbách. Stotožnil sa aj s názorom súdu prvej inštancie, že nemožno úplne vylúčiť prípady, keď s ohľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa alebo zásadné dôvody zakladajúce neplatnosť vykonanej dražby bude možné určiť vlastnícke právo k vydraženej veci aj prostredníctvom žaloby o určenie vlastníckeho práva podľa § 137 písm. c/ CSP a ako správny posúdil aj odkaz na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/123/2011 a sp. zn. 20Co/51/2012, a to predovšetkým vo vzťahu k skutočnosti, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3 Cdo 186/2010 ponechal otvorenú otázku, aké právne dôsledky má pri dobrovoľnej dražbe skutočnosť, že oprávnená osoba neuplatnila právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby na súde do 3 mesiacov odo dňa príklepu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo potrebné skúmať, či v súdnej veci s prihliadnutím na možné skutkové a právne osobitosti prípadu, je možný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, a práve z tohto dôvodu súd prvej inštancie pristúpil k preskúmaniu tvrdenej existencie vlastníckeho práva žalobkyňou. Skonštatoval, že súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu správne dospel k názoru, že žalobkyňa v konaní nepreukázala žiadne skutkové okolnosti, na základe ktorých by bolo možné žalobe vyhovieť, preto správne súd prvej inštancie žalobu žalobkyne zamietol. Z uvedených dôvodov sa nestotožnil s odvolacou námietkou žalobkyne podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobkyne podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd uviedol, že túto odvoláciu námietku v obsahu odvolania žalobkyňa žiadnym spôsobom konkrétne nešpecifikovala, preto sa touto odvolacou námietkou nad rozsah skúmania splnenia procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP) pri rozhodovaní o podanom odvolaní zaoberať nemohol. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s odkazom na § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Namietala, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie trpí nedostatkom odôvodnenia. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/12/2017-268, v zmysle ktorého jednou z esenciálnych náležitostí súdneho rozhodnutia je jeho odôvodnenie v písomnom vyhotovení; písomné vyhotovenie rozsudku musí okrem iných náležitostí obsahovať i súdom ustálený záver o skutkovom stave veci. Dovolateľka namietala, že rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňa zákonné atribúty, a preto ho ani nebolo možné preskúmať. Odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdené dovolaním napadnutým rozsudkom je podľa názoru dovolateľky zmatečné, nezrozumiteľné, bez takého odôvodnenia, z ktorého by bolo možné vyvodit', akými úvahami bol súd prvej inštancie vedený. Namietala, že aj odvolací súd rozhodoval výslovne formálne. Poukázala tiež, že závery súdu prvej inštancie, ktoré prevzal aj odvolací súd, sú zavádzajúce, pretože ani ona samotná nevie uviesť, či v jej byte sa skutočne podpisovala úverová zmluva a s akým obsahom, resp. či sa podpisoval iný dokument. Namietala, že výpoveď svedkyne J. je pre konanie bez zásadného významu. Opätovne odkázala na zásadný rozpor vo výške poskytnutého úveru, keď jej podľa jej vyjadrenia mala byť vyplatená suma 6.000 eur (1.000 eur žalobkyňa, 3.000 eur na vyplatenie exekúcie a 2x 1.000 eur za sprostredkovanie úveru), avšak v záložnej zmluve je už uvedená iná pohľadávka, než mala byť v zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere dohodnutá, a to pohľadávka vo výške 9.000 eur. Poukázala aj na neprimeranosť dojednaného zabezpečenia zmluvného vzťahu s odkazom na § 53 ods. 4 písm. s/, ods. 5 OZ, tvrdiac, že aj v jej prípade ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v zmysle OZ neplatná. Uviedla, že zo strany spoločnosti WR Credit, s. r. o. došlo k zneužitiu práva, pretože všetky okolnosti svedčia o úmyselnom vedomom konaní pôvodného veriteľa dosiahnuť, aby dovolateľka ako dlžník poskytnutý úver nezaplatila a veriteľ mohol pristúpiť k realizácii záložného práva. Dovolateľka mala v dovolaní aj naďalej za to, že vlastnícke právo jej bolo vykonanou dražbou odňaté v rozpore so zákonom, a že právny úkon vydraženia je absolútne neplatný. Namietala, že zmluva o úvere nemôže byť pre nedostatok formy od začiatku platná tak, ako i všetky na ňu nadväzujúce právne úkony, a to vrátane záložnej zmluvy z dôvodu, že predmetom zabezpečenia bola pohľadávka veriteľa z neplatnej zmluvy o úvere, ktorú je potrebné posúdiť tiež podľa § 53 ods. 4 písm. s/ OZ. Uviedla, že súd prvej inštancie mal povinnosť riešiť v

konaní otázku platnosti právnych úkonov ako predbežnú otázku. Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Dovolateľka v dovolaní žiadala aj o odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie z dôvodu, že ich výkonom by bolo priamo ohrozené jej bývanie, pričom s prihliadnutím na jej vek, zdravotný stav a príjem nemá možnosť si zabezpečiť iné, jej potrebám adekvátne bývanie, a to až do rozhodnutia odvolacieho súdu o podanom dovolaní s prihliadnutím na súdne konanie vedené na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 7C/178/2014, v ktorom sa žalovaná v tomto konaní domáha vypratania predmetného bytu, a ktoré bolo prerušené do právoplatného skončenia konania sp. zn. 18C/183/2016.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol a rozhodol tak, že žalobkyňa zaviazne na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 144/2019, 4 Cdo 108/2019, 9 Cdo 72/2020, 9 Cdo 184/2020).

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné zamietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP je a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Z obsahu dovolania (§ 124 CSP) vyplýva, že dovolateľka o. i. namietala súdmi nižšej inštancie nesprávne zistený skutkový stav, nesprávne hodnotenie dôkazov a nesprávne právne posúdenie, pričom podľa nej je odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho (aj okresného) súdu zmatečné, nezrozumiteľné a nie je možné z neho vyvodiť, akými úvahami bol súd prvej inštancie vedený (nedostatočnosť odôvodnenia, resp. jeho nepreskúmateľnosť), čo predstavuje zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

11. K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

12. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

14. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

15. Vo vzťahu k uplatnenej námietke nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosti) napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

15.1. V danom prípade okresný súd po pripustenej zmene žaloby žalobkyne domáhajúcej sa určenia vlastníckeho práva k označenému bytu a spoluvlastníckemu podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a pozemku (ďalej aj „sporná nehnuteľnosť“) dôvodiac neplatnosťou

zmluvy o záložnom práve a dobrovoľnej dražby, na základe ktorej žalovaná ako vydražiteľka nadobudla vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, túto žalobu zamietol konštatujúc žalobkyňou nepreukázanie žiadnych skutkových okolností, na základe ktorých by bolo možné žalobe vyhovieť, keď tvrdenia žalobkyne žalovaná popierala a žalobkyňa okrem vlastného výsluchu neuviedla žiaden dôkaz, ktorým by preukázala skutkové tvrdenia pri uzavretí priebehu úverového vzťahu, okolnosti v čase splatnosti úveru a následného výkonu a ukončenia dražby, ktorými by preukázala tvrdený nárok. K zmluve o úvere, ktorá podľa dovolateľky „nemôže byť pre nedostatok formy od začiatku platná“, ako i všetky na ňu nadväzujúce právne úkony, a to vrátane záložnej zmluvy, okresný súd dôvodil: „Žalobkyňa tvrdila, že podkladom pre výkon dobrovoľnej dražby bola Zmluva o záložnom práve, ktorou bola zabezpečená pohľadávka zo Zmluvy o úvere. Zmluvu o úvere však nemala k dispozícii, nakoľko jej ju veriteľ neposkytol, z tohto dôvodu považovala za nedodržanú podmienku písomnosti Zmluvy o úvere v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, čím je daná neplatnosť Úverovej zmluvy, a teda aj neplatnosť Záložnej zmluvy, na podklade ktorej mala byť vykonaná dobrovoľná dražba (...) uvedené tvrdenie nezodpovedá skutkovému, ani právnomu stavu zistenému súdom. Z výsluchu žalobkyne, ale aj z oboznámeného výsluchu svedkyne J., vyplynulo, že medzi žalobkyňou a úverovou spoločnosťou WR Credit, s. r. o. malo dôjsť k uzavretiu Úverovej zmluvy, a to v byte žalobkyne. Žalobkyňa sama uviedla, že predmetnú Úverovú zmluvu podpísala a následne podpísala aj Zmluvu o záložnom práve, pričom jej podpis mal byť overený úradne. Rovnako tak svedkyňa J. v trestnom konaní vypovedala, že v byte pani D. malo dôjsť k podpisu zmlúv, osobne však prítomná pri tom nebola, následne sa presunuli k notárskemu úradu, kde malo dôjsť k overeniu podpisov žalobkyne, rovnako však pri tom prítomná nebola. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa vo svojej výpovedi ani netvrdila, že by nedošlo k písomne uzavretej Zmluve o úvere, tvrdila len, že ju nemá k dispozícii, čo nie je to isté (...) posúdenie platnosti Záložnej zmluvy, na podklade ktorej bola vykonaná dobrovoľná dražba, je možné len v konaní podľa § 21 ods. 2 Zákona dobrovoľných dražbách, t. j. na základe žaloby o neplatnosti dobrovoľnej dražby podanej v prekluzívnej 3-mesačnej lehote odo dňa príklepu. Pôvodne sa žalobkyňa žalobou domáhala vyslovenia neplatnosti dražby z rovnakých dôvodov, avšak na základe námietky žalovanej o uplynutí prekluzívnej lehoty a predbežného názoru súdu, ktorý sa stotožnil s obranou žalovanej, žalobkyňa žalobu zmenila a žiadala, aby súd otázku platnosti Záložnej zmluvy riešil ako prejudiciálnu. Vzhľadom na uvedenú právnu úpravu Zákona o dobrovoľných dražbách súd nie je oprávnený riešiť platnosť Záložnej zmluvy v tomto konkrétnom prípade pri prejednávaní žaloby žalobkyne o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.“ (bližšie pozri body 13. až 32. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie).

15.2. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP stotožniac sa s dôvodmi rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP) vrátane správnych skutkových a právnych záverov (pozri bod 9. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Treba mať na pamäti, že prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania dovolateľky, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán sporu, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby žalobkyne považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalobkyne (§ 387 ods. 2 CSP), ktoré napokon boli len opakovaním rovnakých skutočností ako v konaní pred súdom prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 6. až 9.), ako aj odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (body 13. až 32.), nevyplýva nezrozumiteľnosť, či rozpornosť alebo nepresvedčivosť, ani absencia o skutkových a právnych záveroch, či taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľky.

16. Aj napriek vyššie uvedenému konštatovaniu dovolací súd považuje za potrebné v súvislosti s námietkami dovolateľky (totožnými ako v konaní pred súdmi nižšej inštancie) poukázať na konkrétne závery prijaté súdmi nižšej inštancie. K čomu najskôr odkazuje na obsah spisu a z neho vyplývajúce

nasledovné skutočnosti: v danom prípade došlo na dobrovoľnej dražbe dňa 14. mája 2013 k odpredaju spornej nehnuteľnosti (ohodnotenej znaleckým posudkom č. 44/2013 na sumu 20.600 eur) vo vlastníctve žalobkyne žalovanej (pozri oznámenie o výsledku dobrovoľnej dražby č. I. 7 a nasl. spisu), pričom draženou nehnuteľnosťou bol v zmysle zmluvy o zriadení záložného práva z 24. apríla 2012 (ďalej aj „zmluva o zriadení záložného práva“) zabezpečený dlh žalobkyne vo výške 9.000 eur, ktorý mala zaplatiť do 24. októbra 2012 (pozri č. I. 5a spisu). V rozvrhu výťažku zo 06. decembra 2013 mimo iného je uvedené, že výška pohľadávky záložného veriteľa bola 26.926,72 eur (pozri č. I. 7 spisu).

16.1. K námietke dovolateľky týkajúcej sa zásadných rozporov vo výške poskytnutého úveru, keď podľa jej vyjadrenia mala byť vyplatená suma 6.000 eur (1.000 eur žalobkyne, 3.000 eur na vyplatenie exekúcie a 2x 1.000 eur za sprostredkovanie úveru), avšak v záložnej zmluve je už uvedená iná pohľadávka, než mala byť v zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere dohodnutá, a to pohľadávka vo výške 9.000 eur, sa vyjadril okresný súd v bode 32. odôvodnenia svojho rozhodnutia takto: „Žalobkyňa nepreukázala, že by uzavrela Úverovú zmluvu v nižšej sume, než ako je špecifikovaná pohľadávka podľa predloženej Zmluvy o zriadení záložného práva. Rovnako nepreukázala, že by jej z poskytnutého úveru bolo reálne poskytnuté v hotovosti len 1.000 eur. Pokiaľ by súd vychádzal z tvrdení žalobkyne, že minimálne do sumy cca 3.000 eur boli vyrovnané jej dlžoby, na podklade ktorých sa voči nej viedla exekúcia, aj v tejto časti je to potrebné považovať za poskytnutie úveru žalobkyne, rovnako tak, ak bola dohodnutá s treťou osobou mimo úverového vzťahu, že jej za „sprostredkovanie úveru“ vyplatí čiastku 1.000 eur (svedkyňa J.), aj túto čiastku je potrebné zahrnúť do istiny úveru. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že okrem toho odovzdala 1.000 eur konateľovi veriteľa, toto tvrdenie ničím nepreukázala.“

16.2. O námietkach dovolateľky o neprimeranosti dojednaného zabezpečenia zmluvného vzťahu s odkazom na § 53 ods. 4 písm. s/, ods. 5 OZ, tvrdiac, že aj v jej prípade ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v zmysle OZ neplatná a všetky okolnosti svedčia o úmyselnom vedomom konaní pôvodného veriteľa dosiahnuť, aby dovolateľka ako dlžník poskytnutý úver nezaplatila a veriteľ mohol pristúpiť k realizácii záložného práva, dovolací súd uvádza, že súdy nižšej inštancie sa uvedenými námietkami zapodievali (pozri body 29. a 30. odôvodnenia rozsudku okresného súdu a bod 9. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), keď uzavreli, že následkom nedostatku písomnej formy zmluvy o úvere je jej bezúčnosť a bezpoplatkovosť, nie neplatnosť, zmluva o zriadení záložného práva bola medzi zmluvnými stranami dojednaná individuálne a nemožnosť konštatovania rozporu s dobrými mravmi, keď „žalovaná preukázala, že sa riadne zúčastnila dražby, na základe splnených podmienok jej bol udelený príklep, následne bolo jej vlastníctvo k spornému bytu zapísané v katastri nehnuteľností (...), naopak v konaní bolo preukázané neuvážené konanie žalobkyne, ktorá po splatnosti úveru tento riadne neuhradila, (...) žalobkyňa bola oboznámená o dražbe, (...) nepodnikla žiadne kroky na zabránenie dražby, ani po jej vykonaní účinné právne kroky na preskúmanie dražby v zmysle Zákona o dobrovoľných dražbách (...), ani v konaní nevystupovala aktívne, (...) nedoložila žiadne dôkazy, (...) žalobkyňa svojím správaním v tomto konaní nepresvedčila súd o tom, že by jej mala byť spôsobená ujma dosahujúca inštitút dobrých mravov.“ (bližšie pozri odôvodnenie rozsudku okresného súdu v bode 32. a odvolacieho súdu v bode 9.).

16.3. K námietke dovolateľky, že súd prvej inštancie mal povinnosť riešiť v konaní otázku platnosti právnych úkonov ako predbežnú otázku vrátane ne/platnosti záložnej zmluvy a dobrovoľnej dražby, dovolací súd na podporu správnosti záverov súdov nižšej inštancie dodáva, že najvyšší súd svojou rozhodovacou praxou ustálil, že neplatnosť dobrovoľnej dražby môže súd určiť len v samostatnom konaní o určení jej neplatnosti (viď rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 272/2007, tiež Zo súdnej praxe č. 47/2008, sp. zn. 2 Cdo 66/2008, aj ako R 23/2010, sp. zn. 5 Cdo 51/2009). V rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 186/2010 (R 1/2011) najvyšší súd doslovne uviedol: „neplatnosť dobrovoľnej dražby môže vysloviť súd iba v občianskom súdnom konaní, ktoré začalo podaním návrhu na určení neplatnosti dobrovoľnej dražby v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. Otázku neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže súd posudzovať v inom konaní než v konaní podľa uvedeného ustanovenia, a to ani ako otázku prejudiciálnu (predbežnú)“ (mutatis mutandis aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 62/2019).

17. Z vyššie uvedeného je tak zrejmé, že odôvodnenie odvolacieho súdu spolu s odôvodnením okresného súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal (§ 220 ods. 2 CSP). Žalobkyňou nedôvodne vytykaná vada zmätočnosti ohľadne absencie úvah, ktoré viedli k záverom odvolacieho súdu (aj okresného súdu) v jeho rozhodnutí, neodôvodňuje čo do intenzity zásahu do procesných práv žalobkyne záver, že bolo porušené jej právo na spravodlivý proces.

18. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalobkyňa uvádzala v dovolaní o zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

19. Pokiaľ dovolateľka vytýkala nesprávne zistený skutkový stav veci, resp. nesúhlasila so skutkovými zisteniami a hodnotením dôkazov, dovolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, podľa ktorej je ustálený názor, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

19.1. V súvislosti s týmito dovolacími námietkami dovolací súd pripomína, že právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Dokazovanie je časťou občianskeho sporového konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov CSP, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

19.2. Napokon dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

19.3. Podľa názoru odvolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje skutkové i právne závery prijaté súdmi nižšej inštancie (súdom prvej inštancie, aj súdom odvolacím), ktoré závery sú koherentné a komplexné, racionálne a udržateľné vzhľadom na zmysel a podstatu práva na

spravodlivý (riadny) proces. V súdnom spore dovolací súd nezistil v postupe súdov nižších inštancií pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia predstavujúce porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces.

19.4. Samotná skutočnosť, že dovolateľka sa nestotožňuje so spôsobom vyhodnotenia týchto dôkazov, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

20. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že žalobkyňa neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne v tejto časti ako nedôvodné v zmysle § 448 CSP zamietol.

21. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

21.1. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21.2. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zdefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková), ktorá musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 225/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 73/2017).

21.3. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), resp. ktorá je rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd a b/ uviesť ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 146/2017 z 22. februára 2018), c/ uviesť rozhodnutia odvolacieho súdu, od ktorých sa mal dovolací súd odkloniť, resp. rozdielne rozhodnutia odvolacieho súdu.

22. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP) dovolací súd zdôrazňuje, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

22.1. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácie na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 150/2017, 4 Cdo 7/2018, 4 Cdo 32/2018, 7 Cdo 99/2018).

23. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže

pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

24. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či žalobkyňa v podanom dovolaní vôbec nastolila právnu otázku, resp. ňou nastolené právne otázky sú také otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

25. Žalobkyňa v súvislosti s uvádzaným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP však neformulovala žiadnu právnu otázku (vo svojom dovolaní iba formálne odkázala na ustanovenie § 421 ods. 1 a/ a c/ CSP vyjadrujúc svoj nesúhlas s právnym posúdením veci súdmi nižších inšancií). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka „len“ nesúhlasí s názorom súdov nižších inšancií v súvislosti s posúdením obsahu zmluvy o úvere, zmluvy o zriadení záložného práva a v nadväznosti na to posúdením ich ne/platnosti; avšak tak robí bez konkrétneho vymedzenia právnej otázky, vo vzťahu ku ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu, resp. vo vzťahu ku ktorej existuje rozdielna rozhodovacia prax najvyššieho súdu, a to aj bez uvedenia konkrétnych rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť, resp. ktorými dovolací súd rozhoduje rozdielne. Z dovolania tak nie je zrejmé, aké konkrétne právne otázky chcela dovolateľka riešiť, keď tieto jasne nekonkretizovala, a tak následne ani dovolací súd nemohol vyhodnotiť, či tieto právne otázky už boli dovolacím súdom vyriešené a odvolací súd sa mal od nich odkloniť, resp. riešené dovolacím súdom rozdielne.

26. Ako už bolo uvedené, otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. bola riešená rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani rozhodnúť o tom, či ide o právnu otázku, ktorá doposiaľ bola riešená (príp. bola riešená rozdielne) a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, s. 1382, rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017).

27. Iba samotné namietanie nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, bez vymedzenia konkrétnej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a odvolací súd sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá je rozhodovacou praxou dovolacieho súdu riešená rozdielne, na prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, nepostačuje. Polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 36/2017, 2 Cdo 5/2017, 3 Cdo 74/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017). V tejto časti preto nemožno dovolanie žalobkyne považovať za procesne prípustné.

28. Dovolací súd tak môže len konštatovať, že dovolanie žalobkyne v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f/ CSP je síce prípustné, ale nie dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP je neprípustné, pretože dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

29. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.